

Zápis

z obhajoby disertační práce paní Mgr. Barbory Kocánové

konané dne 17. června 2014

téma práce:

**„*De mutacionibus aeris.*
Kořeny, tradice a vývoj středověké nauky o předpovídání počasí, včetně recepce
v bohemikálních rukopisech“**

přítomní: prof. PhDr. Hana Pátková, Ph.D., předsedkyně komise
prof. PhDr. Milada Říhová, CSc.
prof. PhDr. Marie Bláhová, DrSc.
prof. PhDr. Pavel Spunar, CSc., školitel
Mgr. Hana Šedinová, Ph.D.
Doc. PhDr. Helena Krmíčková, Dr., oponentka
Doc. PhDr. Lucie Doležalová, Ph.D., oponentka

Předsedkyně komise prof. Pátková zahájila obhajobu a představila přítomným kandidátku. Člen komise Prof. PhDr. Ivan Hlaváček, CSc. se omluvil.

Školitel prof. Spunar seznámil komisi s uchazečkou a její disertační prací. Pochválil zajímavě vybrané téma a vyložil genezi celé práce. Poukázal na výběr pramenů a evropský kontext, ve kterém kandidátka svou práci pojala. Jako přínos jmenoval širší studovaných pramenů, vyzdvihl autorčinu úctu k pramenům a její zdrženlivost v hodnocení zkoumaných jevů. Doporučil práci k udělení titulu Ph.D. Navrhl, aby se uvažovalo o vydání práce tiskem.

Kandidátka seznámila přítomné se svou disertační prací. Objasnila výběr tématu práce, popsala zvolenou metodu a představila hlavní prameny a výsledky svého výzkumu. Výběr materiálu a jeho zasazení do kontextu odůvodnila také tím, že ve středoevropském prostředí neexistuje žádná práce k této problematice vycházející z takové širší pramenů. Stručně popsala pramenné doklady ke zvolenému tématu. Rozebrala druhy předpovědí, které se vyskytují v bohemikálních rukopisech, a ve stručnosti seznámila komisi s historií předpovídání počasí ve středověku. Texty k předpovídání počasí a meteorologii nebyly v rukopisech spojovány. Vyjádřila se k otázce pojmání předpovídání počasí ve vztahu k meteorologii a astronomii.

Poté oponentky přednesly závěry svých posudků:

Doc. Krmíčková upozornila na nutnost rozlišování termínů „Čechy“ a „české země“ a na rukopis A 64 z Moravské zemské knihovny, který doporučila detailněji prozkoumat. Zdůraznila také nutnost sjednocení zápisu některých jmen středověkých autorů v kandidátčině práci a opatrnost při používání výrazu „mnich“ ve středověkém kontextu. Zeptala se na hloubku studia středověkých katalogů kapitulní knihovny pražské.

Doc. Doležalová pochválila práci a doporučila ji upravit k publikaci, neboť by mohla být přínosem k oboru. Některé složitější termíny a praktiky by bylo vhodné dovysvětlit. Upozornila na nutnost hlubší syntézy a dopracování závěrů jednotlivých kapitol. Ocenila, že byly objeveny a identifikovány nové texty a že se podařilo vyvrátit některé závěry dosavadního výzkumu. Poukázala také na další z relevantních bohemikálních textů v rukopise I F 35 Národní knihovny, který by si v této souvislosti též zasloužil pozornost. Doporučila zkrácení úseku, který je založen na závěrech Daryna Lehouxe. Dále upozornila na skutečnost, že kandidátka zpracovává arabskou tradici předpovídání počasí, ale pouze v podobě, jak ji převzala latinská vzdělanost, čemuž však ne zcela odpovídá název dané kapitoly (Arabská tradice předpovídání počasí a její převzetí Evropou), který by bylo vhodné pozměnit tak, aby odpovídal obsahu. Práci pochválila a ohodnotila jako výbornou.

Kandidátka Mgr. Barbora Kocánová reagovala na posudky oponentek. Vyjádřila se k otázce místy ne zcela jasného textu v oddílech věnovaných astrologickým metodám předpovědi a k problémům spojeným se složitou astrologickou terminologií, která byla u středolatiných autorů značně neustálená. Arabské spisy kandidátka sleduje jen z hlediska recepce v latinských textech, protože práce s arabsky psanými prameny by vyžadovala spolupráci s arabistou. Poukázala na to, že základní přehled o arabských spisech uvádí ve své publikaci Fuat Sezgin, na nějž kandidátka ve své práci odkazuje. Uznává nutnost opatrnosti při užívání slova „mnich“, nicméně na základě materiálu Slovníku středověké latiny ukázala, že se objevují doklady užití latinského výrazu „monachus“ v souvislosti s řeholním řádem augustiniánů již od 14. století. Jana z Kolína (autora brněnského rukopisu A 64) kandidátka v práci v souvislosti s tímto rukopisem jmenovitě nezmínila, protože nebyl blíže identifikován. Co se týče inventářů svatovítského pokladu, nebylo v nich nalezeno nic, co by přispělo k tématu práce. Kandidátka se vyjádřila k otázce opatrnosti při identifikaci textů a předloh (na příkladu srovnání rukopisu Matouše Berana a Oldřicha Kříže z Telče).

Diskuse:

Prof. Spunar pochválil kritický přístup kandidátky k předlohám.

Doc. Doležalová upozorňuje na kandidátčino objevení do této doby opomenutých a neidentifikovaných textů a chválí jejich začlenění do kandidátčiny práce s tím, že by kandidátka měla více zdůrazňovat svůj přínos. Ke zvážení předkládá zařazení pasáže o rozlišování původních děl, překladů a adaptací. Kandidátka objasňuje typologii použitých textů. Prof. Bláhová se ptá na využitelnost databází pro vyhledávání relevantních textů, kandidátka zdůrazňuje zejména přínos databáze In principio a Manuscripta mediaevalia. Prof. Říhová upozorňuje na spis De mensibus Alexandri o jednotlivých měsících, fázích roku a počasí.

Prof. Pátková ukončuje veřejnou část obhajoby a je přistoupeno k hlasování.

Vyhlášení výsledku tajného hlasování:

počet členů komise 6

přítomno členů komise 5

výsledek hlasování: 5 kladných hlasů

Komise navrhla udělit titul doktor (Ph.D.).

Zapsala: Mgr. Lucie Swierczeková

Podpis předsedy komise:

